

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΣΥΝΑΠΤΗΜΑ

ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Ήταν ένα βράδι νοτιομέσση, ένα βράδι ύγρο και σκοτεινό— άρχες του Νοεμβρίου, κάπως έτσι,—μέσα στα δέντρακια του Ζαπκείου. Η μεγάλη κίνησης είχε πάψει, έδω και δέκα μέρες, ή δροσιά άρχιζε να δυναμώνει—και ήταν μόνος, καθισμένος σ' ένα μπράγχο, κοντά σε μιά μεγάλη φοινικιά. Είχε γερμένο το κεφάλι στην παλμη, κι άκουγες τη μεγάλη σιωπή, το μυστικό κι' άπεραντο καλμό της φθινοπωρινής εκείνης νύχτας, και, μόνος καθώς ήταν, σήκωνε πού και πού τα μάτια, και κοιτάζε, ψηλά, τὰ λαμπερά συμπλέγματα των άστρων— ένα βαθύ κι' άπροσδιόριστο συναίσθημα τρόμου, άγωνίας κι' έρημιάς, έσφιγγε τότε την καρδιά του, δίχως λόγο... Κι' όμως ό άέρας που περνούσε, είχε ακόμα, πού και πού, κάποια ξεστά και σύντομα λιγώματα, κάποιες χλιαρές άναπνοές, κάτι μακρυνό και μοχλιασμένο, σαν αναθυμιάσεις ύπογειών...

Τά δέντρα φυλλορροούσαν οιοσηλά, στα σκοτεινά, — και τὰ φύλλα καθώς ήταν μουκεμένα, κι' έσπεταν ξαφνικά στο πρόσωπό του, τον έκαναν κάθε στιγμή ν' ανατριχιάζει και τούδιναν την άίσθηση, σά νάσταξαν άπάντα του μεγάλης στάλες αίμα...

Θυμόταν το καλοκαίρι που πέρασε—τις έξοχές, τὰ θέατρα, — κι' ακόμα, ένα γλωμιο κοριτσάκι, που είχε άγαπήσει κάποιο βράδι, στο Παλιό το Φάληρο : ένα κοριτσάκι λιγνό, με σταχτιά ρούχα και ξιγκόκινο καπέλλο. Τόν είχε κοιτάξει βαθιά—κι' απ' την βραδιά εκείνη, δεν τό ξαναείδε, άν και πήγε πένν—έξη φορές στη σειρά, έξεπλήθηδες γιά δαύτο... "Έπειτα ό νούς του πήγε στον πατέρα του, που είχε να λάβει δυό βδομάδες γράμμα του, και μυρίζοταν κάποια δυσαρέσκεια.

Ήταν φοιτητής, και καθόταν μόνος σ' ένα ισόγειο δωματάκι, προς την Πλάκα, σε μιά οικογένεια γνωστή του— είχε κατασταλάξει εκεί, άφου γύρισε όλες τις συνουκίες της 'Αθήνας, και δε μπόρεσε να βρει ήσυχία, να μελετήσει γιά τις έξετάσεις— γιατί είχε άπόφαση να πάρει τό δίπλωμά του, κι' ύστερα να δώσει έξετάσεις, ακολουθώντας κάποιον κλάδο ιδιαίτερο. Ήταν ψηλός, αδύνατος, με δυό μεγάλα μάτια φαινιά, και με τὰ χείλη έλαφρά στριμμένα, με κάποιον τρόπο παιδικαία πεισματάκινο.

Είχε γνωρίσει τις γυναίκες, έδω και τρία χρόνια : ένα διάστημα, μάλιστα, είχε και έρωμένη ταχυική, μιά Πολωνέζα με ξανθά σγουρά μαλλιά, ένα ξανθό που γύριζε στο κόκκινο, και πού τον άφησε στα κρύα του λουτρού, άφου ζήσανε μαζί, δεν έβρω πόσους μήνες. 'Ο πατέρας του, στην άρχη τουστελνε άρκετά, και ζούσε σαν άφέντης— ύστερα όμως, όταν έμαθε τὰ γλένια του — κι' ένας πατέρας πάντα τὰ μαθαίνει — έγινε και κείνος πιο σφιχτός, και τώρα τουστελνε ίσα—ίσα, όσα του χροιατόταν γιά να ζήσει.

Τὰ βράδια όμως είχε πάρει τό συνήθειο να βγαίνει ταχυικά, μ' ένα φίλο του από την Καλαμάτα, που σπούδαζε μηχανικός, και πού τώρα υπηρετούσε στρατιώτης.

Άποψε όμως ήταν ολομόναχος— είχε δαιπνήσει από νορίς, κι' έπειδή δε νύσταζε καθόλου, έφτασε στο Ζάπκειο, δίχως και κείνος να τό καταλάβει κι' έκαιος να ρεμβίσει σ' ένα μπράγχο.

Μακριά, περνούσαν τ' αυτοκίνητα, κι' άκούγούσαν οι φωνές και τὰ τραγούδια.

"Ένας χωροφύλακας σκοπός, τού ζήτησε ν' άνάψει τό τοιγάδρο του— άλλαξαν δυό—τρεις κουβένες— όμως σε λίγο πέρασε ή έφοδος, και σφύριξε, κι' ό σκοπός τόν άφησε τρεχάτος.

'Ο Νίκος άλλαξε τότε θέση, κι' έκλεισε τὰ μάτια— ήταν άκρυβώς σην ήλικια που οι μεγάλοι πόδοι ώρμάζουν, και παίρνουν ένα κλήθος γλνώκ χρώματα.

"Άκουσε τότε κάποιο τριξίμο στα δέντρα, κι' άνοιξε τὰ μάτια του, και κοιτάζε— μιάζανε σά βήματα κομμένα, πολύ άλαφρώς, και φοβισμένα— προχωρούσαν, και πάλι σταματούσαν— μιά στιγμή φανήκανε σά νάθελαν να πάνε προς τὰ πέρα— έπειτα όμως γύρισαν, και κλησίσαν.

Είθε τότε να προβάλλει μιά σκιά— πέρασε μπροστά του, και σταμάτησε— ύστερα ήρθε κι' έκαιος στον πλάι του.

"Ήταν μιά γυναίκα. Δε μιλούσε.

Δοκίμασε λοζά να την κοιτάζε— φορούσε μαύρα ρούχα φτωχικά, κι' είχε ριγμένο άσταλα κι' άλλα, ίβνα μικρό σαλάκι στα μαλλιά της. Γύρισε τότε και τόν κοιτάζε και κεινή. "Έδειχνε πως θέλει να μιλήσει.

Έκλεισε τότε έβλυσ με μιάς τη σιωπή.

— Πώς έσαι μόνη τέτιαν όβρα, έδω χάρου ; ...

"Εκείνη ήρθε πιο κοντά, στριμώχτηκεν άπάνω του, κι' άπλωσε το χέρι στο δικό του.

"Ήρθα να σε βρω, τού έβλε μόνο.

— Και πού με έβρεις ; ξαναείπ' έκείνος!

"Εκείνη όμως δεν τού άποκρίθηκε.

Κατάλαβε πως ήτανε τρελλή.

Σηκώθηκαν και τράβηξαν μαζί προς τις Κολώνες. "Υστερα όμως, ξαφνικά, μετάνιασε.

Τόν πήρε κάποια ξαφνική συναίσθηση των γύρω του, ό σαρκικός έρεθισμός τού κόπασε με μιάς και θέλησε να φύγει.

"Όμως αυτή γαντζώθηκε στο χέρι του, κι' αισθάνθηκε, στο περασμένο μπράτσο της, τον ήχο της καρδιάς της που χτυπούσε. 'Η φωνή της άρχισε να τρέμει.

— Πού θες να πάς; Πού θα μ' άφήσεις ολομόναχη; Έγώ ήρθα γιά σενα, Λεωνίδα. Ξέχασες τί μουτάξες; τό ξεχασες; ...

"Έσκυψε και τού φίλησε τὸ χέρι, κι' άρχισε να κλαίει με παράπονο. "Ένωθε τὰ δάκρυά της, να τού μουσεύουνε τὰ δάχτυλα.

— Αυτό λιγάκι τούδωσε στα νευρά. Τίναξε τὸ χέρι του άπότομα, και στάθηκε προκλήτικα μπροστά της.

Ποιά είσαι και τί θέλεις από μένα; Έμένα δε με λένε Λεωνίδα...

Στό μακρυνό τό φως, τού φανερού, είδε δυό μάτια έξαλλα, πελώρια. Αυτά τὰ μάτια είχαν μεγαλώσει, είχαν γίνει καταπληκτικά, και τόν κοιτούσαν έντρομα, με φρίκη.

Τότε, σά να κατάλαβε την πλάνη της, τραβήχτηκε δευλά από κοντά του, έφυγε μονοκόμμα, ξερά — και χάθηκε στή σιωπή της νύχτας...

Τό ίδιο βράδι, την είδε στ' όνειρό του.

Φορούσε τώρα μάν ώραία φορεσιά, με μεγάλες κρεμαστές κορδέλλες: ήτανε τώρα σ' ένα περιβόλι, μ' έξωτικά παρόξενα λουλούδια, με μεγάλα δέντρα γύρω— γύρω, που τραγουδούσαν μαγικά πουλιά.

Στεκόταν δίπλα σ' ένα συντριβάνι, σά να τόν περιέμενε, δεν ξερω πόσα χρόνια.

Την κοιτούσε σαν έκοτακός.

"Ένωθε τὰ μεγάλα της τὰ μάτια, τὰ ίδια μάτια τὰ σπαραχτικά, τὰ τρυφερά, τὰ παραπονεμένα, καρφωμένα τώρα στην ψυχή του. Δεν τού μιλούσε, μόνο τόν κοιτούσε. Κι' αυτά τὰ μάτια, καθώς τόν κοιτούσαν, τού φάνισαν γνώριμα κι' άξέχαστα, και σά να τόν κοιτούσαν από πάντα...

Τότε τὰ μάτια της μεγάλωσαν, μεγάλωσαν, ξεπέρασαν τόν κύκλο τού προσώπου, μετακινήθηκαν άργά μες στο σκοτάδι, κι' ήρθαν και στάθηκαν άκίνητα μπροστά του.

Και μέσα του γεννήθηκε μιά τύψη, ένα βαθύ παράπονο μουγού, που δε μπορούσε να τό πει με λόγια— άνοιγαν μέσα του μιά φοβερή πληγή, μυστηριώδη και χωρίς έλπίδα.

"Ένωθε τώρα πως αυτά τὰ μάτια ήτανε δεμένα με την ύπαρξή του, ήταν ένα κομμάτι της ψυχής του, γιά πάντα πλέον άποχωρισμένο — πως είχαν κλειστεί κάποτε, γι' αυτόν, κάποιο μεγάλο μυστικό χαράς, που τού δέφυγε, δεν ξερω με ποιόν τρόπο— κάποιος χαράς άγύριστα χαμένης...

"Ένωθε μέσα μιά φωνή σπαραχτική, που τόν έπαιτούσε μυστικά του τούλεγε: μικρά και πονεμένα:

— Είμαστε τὰ μάτια της 'Αγάπης, τὰ μάτια της άγύριστης 'Αγάπης— πού πέρασαν μιά νύχτα μες στο δρόμο σου, δίχως να τό πάρεις μερουμενιά! Πέρασαμε στο δρόμο της ζωής σου—κι' όμως έσύ δε θέλησες να μάθεις τόν καιμό μας, δε θέλησες ποτέ να μās γνωρίσεις... Γι' αυτό και μες χαθήκαμε γιά πάντα, χαθήκαμε γιά πάντα, ναί ! γιά πάντα...

Μιά νοσταλγία τού περνούσε την ψυχή, ένας λυγμός βαθύς κι' άπεγνωσμένος—μιά τρυφερή κι' άερανη λαχτάρα, γιά κάτι μακρυνό χιμαϊκό, κάτι πολύ γλνώκ κι' άνεπάρκιστο...

Ξύπνησε βουτηγμένος μες στο κλάμα.

